

Outcome Statement

LE:NOTRE Landscape Forum 2025 in Budapest / Vác

This outcome statement aims to provide guiding principles for the sustainable development of public space and landscape in Vác, and the ecological, social, and economic benefits for the entire city and its environment. This document intends to support a public dialogue about the future of the Vác landscape.

The landscape forum in Budapest / Vác is the 14th of a series of events where academics, professionals, students, and local experts come together for a limited but intensive time to focus on a series of topical and often urgent issues connected to the landscape of a particular place – a place with its own genius loci, geography, culture, history and challenges.

We use the definition of the term landscape as defined by the Council of Europe Landscape Convention (ELC): “Landscape is an area, as perceived by people, whose character is the result of the action and interaction of natural and/or human factors”. So let us remember this definition, as perceptual and human dimensions are especially important. The Convention celebrates its 25th anniversary in October 2025. The implementation involves (1) fostering knowledge of landscapes: identification, description and assessment; (2) definition of landscape quality objectives; (3) attainment of these objectives by protection, management and planning over a period of time (exceptional actions and measures and ordinary actions and measures); and (4) monitoring of changes, evaluation of the effects of policies, possible redefinition of choices.

This year, the landscape forum was preceded by an international student competition, which resulted in a series of innovative plans for the Danube Bend. In a pre-forum workshop, participants explored their values, actions, and future perspectives on the Convention.

The forum paid special attention to the relevance of landscape democracy for sustainable landscape development, with a focus on the role children can have in this. Children are both a vulnerable group of people and the future agents of landscape transformation.

Three keynotes on the Landscape Convention, children’s perspectives, emotional and sensory engagement with nature, and participatory processes for common spaces informed the participants at the start of their 3.5 days of intensive work on the local landscape. In smaller teams, five working groups immersed themselves in the landscape of Vác, which resulted in the following recommendations.

1. Envisioning resilient urban peripheries: a children-oriented landscape approach

Living streets provide equal possibilities for soft traffic modes and provide good accessibility and climate comfort for all kinds of people (old, young, less able).

Streets need to be adapted to environmental requirements. They can function as elements of the green (and part of the blue) infrastructure system in the city.

When developing streets in existing informal neighbourhoods the planning and design should adapt to the existing landscape, with elements and interventions by residents. There needs to be a balance between the city's main infrastructure and the in-between spaces for stay/meeting/play which are co-created with citizens.

2. Foodscapes: Imagining Budapest's zero-km, local food system transition

Connection with nature, establishment of a sustainable food system, community bonding, and generation enhancement, with quality education and economic stability, begins by putting your hands in the earth, in your backyard.

For the sustainable development of food systems, future generations must develop an awareness of the importance of fresh local food and the impact that food production has on the environment. This is essential to basic education. It can be raised by growing food in schools, using locally grown produce in public canteens, food festivals, and being active as buyer or seller in local food markets.

A zero-km food culture means environmental stewardship, social cohesion, better governance, strong socio-economic networks, and a lifelong sustainability mindset across generations.

3. Vác: Towards a living Landscape biography

Reconnect the city and people of Vác with the river in diverse and nature-inclusive ways.

Create spaces for nature and natural processes in the river area, connecting the river's ecology throughout the whole riverfront of Vác.

Enhance human-nature interactions and connections, tapping into the specific identity and diverse spatial qualities of different river/city sections.

4. Between here and there: Sustainable peri-urban mobility

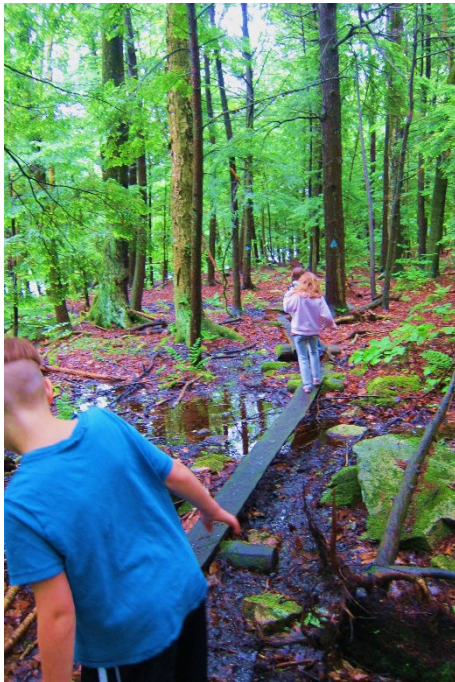
The transition towards sustainable and active mobility needs an integrated process at the interface of spatial design, strategic planning, education, and cultural production.

The school campus in Vác has great potential for becoming a reference case for promoting sustainable mobility.

Such an integrated transition pathway can create various co-benefits for recreation, health, social coherence, and spatial quality

5: Landscape Democracy transformations

Prioritizing children's nature experiences requires designing a spatial sequence of nature-rich places, where each site plays a specific and complementary role in supporting children's sensory, emotional, and imaginative engagement. No single place can serve all needs; the strength lies in their connected diversity.

The Natura 2000 area of the Danube and its floodplain should evolve toward a more legible and welcoming space for environmental education while preserving its wild character. Subtle wayfinding tools and child-friendly access paths can help demystify the site without diminishing its ecological integrity.

Horváth Mihály Park should expand beyond formal sports infrastructure to include nature-based fantasy play elements. Integrating natural materials, topographical variation, and storytelling cues would support children's imaginative freedom and emotional connection to place.

The beach area already fulfils many criteria of high-quality nature experience spaces, particularly in terms of sensory richness and free play potential. However, its value for children will remain inaccessible unless safe, legible, and inclusive routes are created to and from the site.

The recommendations above will be further highlighted and elaborated upon in the future proceedings of this landscape forum.

The LE:NOTRE Institute, the organising team of the Budapest/Vác Landscape Forum, and its participants hope that the outcomes will be beneficial to the public dialogue about sustainable development and the future of the Vác landscape.

For information on this outcome statement, one can send an email to office@ln-institute.org

Images: River prospect of Vác, photo: Istvan Csuha, creative commons, 1. Lukas Draschner, 2. Tahsin Ahmad with the help of ChatGPT, 3. Adrian Noortman, 4. Crystal E Zobel- creative commons, license 3.

Eredménynyilatkozat LE:NOTRE Tájforum 2025 / Vác.

Az eredménynyilatkozat célja, hogy irányadó elveket adjon a váci közterületek és tájak fenntartható fejlesztéséhez, valamint az ökológiai, társadalmi és gazdasági előnyökhöz az egész város és környezete számára. Ez a dokumentum a váci táj jövőjéről szóló nyilvános párbeszédet kívánja támogatni.

A táj fogalmának az Európa Tanács Táj Egyezménye (ELC) által meghatározott meghatározását használjuk: „A táj az emberek által érzékelt olyan terület, amelynek jellege a természeti és/vagy emberi tényezők hatásának és kölcsönhatásának eredménye”. Emlékezzünk tehát erre a definícióra, hiszen az észlelési és emberi dimenziók különösen fontosak. Az egyezmény 2025 októberében ünnepli 25. évfordulóját. A végrehajtás magában foglalja (1) a tájakra vonatkozó ismeretek ösztönzését: azonosítás, leírás és értékelés; (2) a táj minőségével kapcsolatos célok meghatározását; (3) e célok elérését a védelem, a gazdálkodás és a tervezés révén egy bizonyos időszak alatt (rendkívüli cselekvések és intézkedések, valamint hagyományos cselekvések és intézkedések); és (4) a változások nyomán követését, a szakpolitikai intézkedések hatásainak értékelését, a választási lehetőségek esetleges újradefiniálását.

Idén a tájforumot egy nemzetközi hallgatói pályázat előzte meg, amelynek eredményeképpen a Dunakanyarra vonatkozó innovatív tervek születtek. A fórumot megelőző workshopon a résztvevők feltérképezték az Egyezményre vonatkozó értékek, intézkedések és jövőbeli kilátások lehetőségeit.

A fórum különös figyelmet fordított a táji demokrácia jelentőségére a fenntartható tájfejlesztés érdekében, különös tekintettel a gyermekek ebben játszott szerepére. A gyermekek egyszerre jelentenek sebezhető csoportot és a táj átalakításának jövőbeli szereplőit.

A résztvevők a tájegyezményről, a gyermekek szemléletéről, a természettel való érzelmi és érzékszervi kapcsolatról, valamint a közös terek részvételi folyamatairól szóló három előadáson kaptak tájékoztatást a helyi tájjal kapcsolatos 3,5 napos intenzív munka kezdetén. Kisebb csapatokban, öt munkacsoportban merültek el a váci tájban, amelynek eredményeként az alábbi ajánlások születtek..

1. Az életképes városi peremterületek kialakítása: A gyermekközpontú táji megközelítés

Az élhető utcák egyenrangú lehetőségekkel szolgálnak a szelíd közlekedési módok számára, és jó megközelíthetőséget és klímakomfortot biztosítanak mindenféle ember (idősek, fiatalok, kevésbé mozgásképesek) számára.

Az utcákat a környezeti feltételekhez kell igazítani. A város zöld (és részben kék) infrastruktúra-rendszerének elemeiként működhetnek.

A meglévő kötetlen lakóövezetekben az utcák kialakításakor a tervezésnek és a kialakításnak alkalmazkodnia kell a meglévő tájhoz, a lakosok által használt tényezőkkel és beavatkozásokkal. Egyensúlyt kell teremteni a város fő infrastruktúrája és a polgárokkal közösen kialakított, a tartózkodásra/találkozásra/játékra szolgáló köztes terek között.

2. Foodscapes: Budapest nulla kilométeres, helyi élelmiszer-rendszer átalakulásának elképzelése

A természettel való kapcsolat, a fenntartható élelmezési rendszer kialakítása, a közösség összekovácsolása és a generációk kinevelése a minőségi oktatással és gazdasági stabilitással kezdődik azzal, hogy a termőföldet a kezünkbe vesszük, a kertünkben ültetünk.

Az élelmiszerrendszerek fenntartható fejlődése érdekében a jövő generációinak fel kell ismerniük a friss helyi élelmiszerek fontosságát és az élelmiszertermelés környezetre gyakorolt hatását. Ez a tudatosság elengedhetetlen az alapfokú oktatás, az iskolai élelmiszertermesztés, a helyben termesztett termékek közétkeztetésben való felhasználása, az élelmiszerfesztiválok tekintetében; kialakítható a helyi élelmiszerpiacok aktív tagjaként, vásárlóként vagy eladóként, illetve mindkettőként való részvétel révén is.

A nulla kilométeres élelmiszerkultúra környezeti felelősségvállalást, társadalmi kohéziót, jobb kormányzást, erős társadalmi-gazdasági hálózatokat és generációkon átívelő, egész életen át tartó fenntarthatósági gondolkodásmódot jelent.

3. Vác: Egy élő tájbiográfia felé

Vác városának és lakóinak sokszínű és a természetet is befogadó módon történő újbóli összekapcsolása a folyóval.

Terek kialakítása a természet és a természetes folyamatok részére a folyó területén, összekapcsolva a folyó ökológiáját Vác egész folyópartján.

Az ember és a természet közötti kölcsönhatások és kapcsolatok fokozása, a különböző folyó/városi szakaszok sajátos identitását és változatos térbeli minőségét megragadva.

4. Itt és ott között: Fenntartható városkörnyéki mobilitás

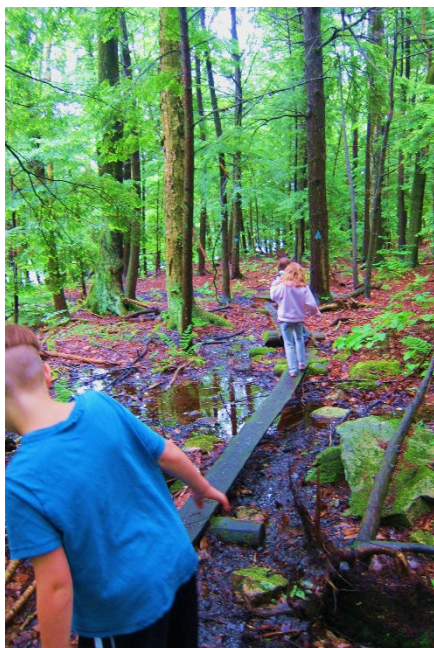
A fenntartható és aktív mobilitásra való áttéréshez integrált fejlődésre van szükség a területi tervezés, a stratégiai tervezés, az oktatás és a kulturális termelés határterületein.

A váci iskolaközpontban nagy lehetőségek rejlenek arra, hogy a fenntartható mobilitás ösztönzésének referenciapéldájává váljon.

Egy ilyen integrált közlekedési útvonal számos járulékos előnyt jelenthet a rekreáció, az egészség, a társadalmi kohézió és a területminőség szempontjából.

5: A táji demokrácia átalakulása

A gyermekek természeti élményeinek előtérbe helyezése a természetben gazdag helyek olyan térbeli sorozatának megtervezését igényli, ahol minden egyes helyszín sajátos és kiegészítő szerepet játszik a gyermekek érzékszervi, érzelmi és képzeletbeli elköteleződésének támogatásában. Egyetlen hely sem képes minden igényt kiszolgálni; az erőssége az összekapcsolt sokféleségben rejlik.

A Duna és árterének Natura 2000 védettség alatt álló részének a környezeti nevelés számára jobban áttekinthető és barátságosabb térré kell fejlődnie, megőrizve ugyanakkor vadregényes jellegét. Finom útbaigazító eszközök és gyermekbarát megközelítési útvonalak segíthetnek a terület demisztifikálásában anélkül, hogy csökkentenék ökológiai integritását.

A Horváth Mihály parknak a formális sportinfrastruktúrán túlmenően bővítenie kell a természetalapú fantáziajáték-elemekkel. A természetes anyagok, a terepszín változatosságának és a történetmesélésre utaló jelek integrálása támogatná a gyermekek szellemi szabadságát, valamint a helyhez való érzelmi kötődését.

A strand területe már most is számos kritériumot teljesít a magas színvonalú természetélményt nyújtó terek tekintetében, különösen az érzékszervi gazdagság és a szabad játéklehetőségek tekintetében. A gyermekek számára azonban értékei nehezen hozzáférhetőek maradnak, ha csak nem jönnek létre biztonságos, jól áttekinthető és inkluzív útvonalak a helyszínre és a területről kifelé.

A fenti ajánlásokat a tájforum jövőbeli munkálatai során még részletesebben kifejtjük és pontosítjuk.

A LE:NOTRE Intézet, a Budapest/Vác Tájforum szervezőcsapata és a résztvevők remélik, hogy az eredmények hasznosak lesznek a fenntartható fejlődésről és a váci táj jövőjéről szóló nyilvános párbeszédhez.

Az eredménynyilatkozattal kapcsolatos információkért az office@ln-institute.org címen lehet érdeklődni.

Képek: River prospect of Vác, photo: Istvan Csuha, creative commons, 1. Lukas Draschner, 2. Tahsin Ahmad with the help of ChatGPT, 3. Adrian Noortman, 4. Crystal E Zobel- creative commons, license 3.

